

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет туризму

Кафедра готельно-ресторанної та курортної справи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Організація виставкової та ярмаркової діяльності

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Міжнародний готельний бізнес»

Спеціальність J2 «Готельно-ресторанна справа та кейтеринг»

Галузь знань J «Транспорт та послуги»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 8 від 16.12. 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Організація виставкової та ярмаркової діяльності
Викладач	к.геогр.н., доц. Мельник Надія Вікторівна
Контактний телефон викладача	+380992063551
Е-mail викладача	nadiia.v.melnyk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС, 180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Згідно з графіком консультацій

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є система виставкових центрів в Україні, їх організаційна структура; загальні умови участі у виставках; основні чинники, які сприяють розвиткові виставкових заходів; основні вимоги до проведення виставок і ярмарків; головні аспекти організації харчування на виставках та ярмарках

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета курсу ознайомити із світовим та вітчизняним досвідом організації і проведення спеціалізованих виставок і ярмарок; визначити їхню роль у маркетинговій діяльності підприємств сфери гостинності
Основні **цілі** – ознайомити студентів із термінологічним інструментарієм у виставковому бізнесі; виявити особливості організаційно-економічного механізму управління суб'єктами виставкового бізнесу

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

- ЗК 02. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо, реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК 04. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК 10. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові компетентності:

- СК 02. Здатність організувати сервісно-виробничий процес з урахуванням вимог і потреб споживачів та забезпечувати його ефективність.
СК 04. Здатність формувати та реалізовувати ефективні зовнішні та внутрішні комунікації на підприємствах сфери гостинності, навички взаємодії
СК 07. Здатність розробляти нові послуги (продукцію) з використанням інноваційних технологій виробництва та обслуговування споживачів.
СК 09. Здатність здійснювати підбір технологічного устаткування та обладнання, вирішувати питання раціонального використання просторових та матеріальних ресурсів.

Програмні результати навчання:

- РН 01. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення законодавства, національних і міжнародних стандартів, що регламентують діяльність суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу;
РН 06. Аналізувати, інтерпретувати і моделювати на основі існуючих наукових концепцій сервісні, виробничі та організаційні процеси готельного та ресторанного бізнесу.
РН 09. Здійснювати підбір технологічного устаткування та обладнання, вирішувати питання

раціонального використання просторових та матеріальних ресурсів.

PH 10. Розробляти нові послуги (продукцію), використовуючи сучасні технології виробництва та обслуговування споживачів.

PH 16. Виконувати самостійно завдання, розв'язувати задачі і проблеми, застосовувати їх в різних професійних ситуаціях та відповідати за результати своєї діяльності.

PH 18. Презентувати власні проекти і розробки, аргументувати свої пропозиції щодо розвитку бізнесу.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	30/10
семінарські заняття / практичні	30/10
самостійна робота	120/160

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибіркового
6	J 2 Готельно-ресторанна справа та кейтеринг	3 курс	вибіркова

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	Кількість годин		
	лекції	практичні заняття	самостійна робота
Тема 1. Предмет, значення і завдання курсу. Термінологічний інструментарій	2	2	10
Тема 2. Соціально-економічне значення та еволюція виставкової діяльності	2	2	12
Тема 3. Класифікація виставок і ярмарок	2	2	10
Тема 4. Організаційно-економічний механізм управління суб'єктами виставкового бізнесу	4	2	12
Тема 5. Тенденції розвитку виставкового бізнесу	2	2	10
Тема 6. Загальні умови участі у виставках. Аналіз виставкового ринку та вибір виставок	2	2	12
Тема 7. Правове регулювання виставкового бізнесу.	2	2	10
Тема 8. Інтернет-технології у виставковому бізнесі	2	2	12
Тема 9. Виставкове обладнання і виставковий дизайн. Особливості демонстрації послуг	2	2	10
Тема 10. Кадрове забезпечення виставкової діяльності	2	2	12
Тема 11. Організація харчування на виставках та ярмарках	2	2	10

Тема 12. Інструменти залучення відвідувачів і привернення уваги. Рекламна підтримка участі у виставці.	2	2	10
Тема 13. Оцінка ефективності виставкової діяльності підприємств	2	2	10
Тема 14. Зарубіжний досвід проведення виставково-ярмаркової діяльності	2	4	10
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ	30	30	160

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Накопичування балів під час вивчення дисципліни Семінарські заняття – 30 б. Самостійна робота (КСР) – 10 б. Проміжний тестовий контроль – 20 б. Підсумковий тестовий контроль – 40 б. Максимальна кількість балів – 100 б.
Вимоги до письмових робіт	Семінарські заняття для студентів денної форми навчання передбачають різні форми завдань (розв’язання кейсів, робота з картою, виконання індивідуальних та групових проектів, опрацювання нормативних документів із подальшим конспектуванням у зошит або електронний нотатник, робота зі словниками та джерелами літератури з опрацюванням різних дефініцій понять тощо). У такому випадку письмові елементи або частини семінарських занять студенти можуть здійснювати за допомогою електронних засобів або вручну у зошит. Письмові роботи передбачені для заочної форми навчання. Контроль самостійної роботи відбувається на основі підготовки індивідуального завдання на одну із запропонованих тем. Виконання цього завдання передбачає створення презентаційного проекту або підготовку доповіді у вигляді машинописного тексту обсягом 2-3 сторінки формату А4, де викладені основні тези дослідження.
Семінарські заняття	За кожне семінарське заняття студент може отримати по 5 балів до загального рейтингу кількості балів. Додаткові бали виставляються під час семінарських занять за оригінальні відповіді студентів, участь у конференціях.
Умови допуску до підсумкового контролю	Здобувач може бути допущеним до підсумкового контролю за умови обов’язкового проходження двох проміжкових тестових контролів, контролю самостійної роботи (КСР) у вигляді тестування, а також здачі практично-семінарських робіт. Для заочної форми навчання КСР замінений задачею індивідуальної роботи у вигляді представлення презентаційного проекту.
Підсумковий контроль	Підсумковою формою контролю являється залік, який можна отримати на основі загального рейтингу кількості балів за різні види робіт упродовж вивчення дисципліни. Якщо студент претендує на вищу оцінку, аніж наявний рейтинговий бал, йому додатково пропонується скласти залік у вигляді тестування.

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	0
Семінарське заняття	30
Самостійна робота (КСР)	10
Проміжний тестовий контроль	20
Підсумковий тестовий контроль	40
Максимальна кількість балів	100

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: Письмові роботи з навчальної дисципліни передбачені в розрізі семінарських занять. Роботи можуть виконуватись з використанням засобів ІТ. Виконанні завдання, індивідуальні проекти надсилаються на корпоративну пошту викладача у термін не пізніше, ніж упродовж тижня після семінарського заняття. Виконання індивідуального завдання для студентів заочної форми навчання здійснюється за тими ж правилами і відправляється на корпоративну пошту викладача не пізніше, ніж за 2 дні до підсумкового контролю.

Академічна доброчесність: Політика ректорату спрямована на академічну доброчесність – прозорість та законність діяльності. Задля цього розроблено та впроваджено «Положення про запобігання академічного плагіату», «Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності», «Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Стефаника», які знаходяться у вільному доступі на сайті університету. У цих документах викладені принципи (відповідальність, справедливість, академічна свобода, взаємоповага, законність, об'єктивність тощо), якими керуються у своїй діяльності учасники освітнього процесу ПНУ імені Василя Стефаника, у тому числі й НПП кафедри готельно-ресторанної та курортної справи. В університеті діє «Гаряча лінія» з ректором, «Телефон довіри», більшість форм контролю проводиться за комп'ютерно-тестовими технологіями, тим самим забезпечуючи об'єктивність оцінювання.

Відвідування занять: Всі завдання виконуються і здаються у встановлений термін, за винятком поважної причини у студента. Відпрацювання пропущених занять відбувається у перший день за графіком консультацій викладача з навчальної дисципліни.

Неформальна освіта: Можливе часткове перезарахування балів за відповідну тему у разі представлення студентом сертифікату неформальної освіти, тематика якого корелюється з навчальним контентом дисципліни (за попереднім узгодженням з викладачем).

8. Рекомендована література

Методична література

1. Антонюк Я.М., Шиндировський І. М. Організація виставкової діяльності: навч. посіб. Львів. комерц. акад. Львів: Вид-во Львівської комерційної академії, 2015. 327 с.
2. Організація виставкової та ярмаркової діяльності/ Методичні вказівки та завдання для виконання семінарських та практичних занять здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальностей 241 «Готельно-ресторанна справа», денної та заочної форм навчання. [уклад. проф. Антонюк Я. М., доц. Шиндировський І. М., к.е.н. Осінська О. Б.] Вид-во Львівського торговельно-економічного університету, Львів: 2020, 131с
3. Організація виставкової і ярмаркової діяльності: конспект лекцій / [уклад. Я.М. Антонюк, І.М. Шиндировський, О.Б. Осінська]. Львів: видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2020. – 167 с.
4. Пекар В. Основи виставкової діяльності : навч. посіб. К. : Євроіндекс, 2009. 348 с.

Базова

1. Боднарчук О.Г., Боднарчук О.І. Сучасний стан виставково-ярмаркової діяльності в Україні. *Порівняльно-аналітичне право*. №1. 2020. С. 230-233. URL: <http://surl.li/nwudj>
2. Концепція розвитку виставково-ярмаркової діяльності, *Урядовий портал*. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/90467564>
3. Кузьміна А. Обрії виставкового бізнесу. *Діловий вісник*. 2020. № 4. С. 28.
4. Міжнародний стандарт ISO 25639-1:2008 Exhibitions, shows, fairs and conventions / Виставки, ярмарки, конгреси URL: <https://www.iso.org/standard/43909.html>
5. Ткаченко Т.І., Дупляк Т.П. Виставковий бізнес : монографія. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. 244 с.

Допоміжна

1. Антоненко І. Я., Дупляк Т. П. Виставкові діяльність в Україні: стан, проблеми та шляхи їх розв'язання. *Економічний часопис-XXI*. 2013. № 11–12. С. 74–78.
2. Бойчук І.В. Особливості комунікаційних складових виставковоярмаркової діяльності. *Економіка і управління підприємствами*. 2018. Випуск III (71). С. 101–107.
3. Болдін О. С. Інституційні засади державного регулювання виставково-ярмаркової діяльності. *Державне будівництво*. 2009. №2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeVu_2009_2_21.
4. Босовська М., Забалдіна Ю., Дупляк Т., Ткаченко Т. Вплив виставкового бізнесу на економіку міста. *Інвестиції: практика та досвід*. № 23. 2017. С. 16–22.
5. Вдовіченко О. Г. Методичні аспекти організації виставково-ярмаркової діяльності у регіоні. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту*. 2012. № 4. С. 259–266.
6. Виставкова діяльність в Україні: Статистичний бюлетень. К.: Державний комітет статистики України, 2018. 52 с.
7. Гуменна О.В. Методичні підходи до аналізу виставкової діяльності . *Економіка АПК*. 2014. № 7. С. 44–50.
8. Дупляк Т. П. Організаційно-правові засади державного регулювання виставкової діяльності в Україні. *Ефективна економіка*. 2015. № 9. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2015_9_39.
9. Мельникович О., Бургімова Т. Виставковий бізнес в Україні: стан, проблеми та тенденції розвитку. *Економіка і підприємництво: стан та перспективи*. 2016. С. 197–203.
10. Овчарек В. Виставкова діяльність в Україні: історичний аспект: навчальний посібник. Київ, 2010. 348 с.
11. Овчарек В. Виставковий дизайн: визначення, структура, сфера застосування. *Вісник КНУТД*. 2015. № 2 (84). С. 157–162.
12. Фарберов В.І. Виставкова діяльність: досвід організації та шляхи розвитку в умовах ринкових відносин. *Схід*. 2021. № 3. С. 20–22.

Інформаційні ресурси

1. Міжнародний виставковий центр Електронний ресурс. URL: <http://www.ies-expo.com.ua>.
2. Наказ Міністерства економіки України «Про затвердження Рекомендацій з питань проведення виставок і ярмарків в Україні та організації національних експозицій України на міжнародних виставках і ярмарках за кордоном з частковим фінансуванням витрат за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, які спрямовуються на виставково-ярмаркову діяльність» №546 від 04.06.2009 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0546665-09#Text>
3. Паризька конвенція про міжнародні виставки 1928 р. №995_975 чинна редакція від 30.11.1972 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_975
4. Постанова Кабінету Міністрів України «Про вдосконалення виставково-ярмаркової діяльності в Україні» №1065 від 22.08.2007 URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1065-2007-%D0%BF>
5. The Global Association of the Exhibition Industry. URL: <http://www.ufi.org/>.

Викладач

доцент кафедри готельно-ресторанної та курортної справи

Мельник Н.В.